

Rättsfallsgenomgång 2017

Gynnande besluts rättskraft och omprövning

2916-17 och 2917-17 Kammarrätten i Göteborg – nämnden inte rätt att ompröva gynnande beslut

Syskonen överklagade i två olika mål nämndens beslut om insatsen särskilt anpassad bostad och yrkade att de har fortsatt rätt till insatsen bostad med särskilt service för vuxna i form av gruppboende. Domstolen kommer fram till att nämnden inte har haft rätt att ompröva sina tidigare gynnande beslut, av vilka det framgår att syskonen beviljats insatsen bostad med särskild service i form av gruppboende.

589-2016 JO-kritik mot Vård-och omsorgsutskottet i Töreboda kommun för LSS-beslut som endast gällde i fem månader

Jo ifrågasätter en ordning där beslut om insatser alltid tidsbegränsas. En myndighet måste i varje enskilt fall överväga om det är nödvändigt att begränsa ett besluts giltighetstid. För insatser där det inte kan förutses någon förändring av behovet inom överskådlig tid är det t.ex. mindre befogat med en tidsbegränsning. Om en tidsbegränsad insats ska fortgå är det viktigt att ett nytt beslut fattas i god tid innan den tidigare perioden har löpt ut. Motsvarande bedömning måste göras om en myndighet överväger att förse ett beslut om insats enligt LSS med omprövningsförbehåll. Myndigheten måste ha klart för sig vad syftet med uppställandet av förbehållet är och förvissa sig om att det utformas på ett sätt som uppfyller rimliga krav på förutsebarhet och är förenligt med kraven på legalitet, objektivitet och proportionalitet. JO:s beslut innehåller även uttalanden om behovet av författningsreglering av förutsättningarna för omprövning och ändring av gynnande beslut enligt LSS. JO uppmärksammar regeringen på detta behov och begär en översyn av lagstiftningen.

Personlig assistans

HFD 2017 ref 27 ”Transportdomen”

Transport till och från fritidsaktiviteter utgör inte en sådan kvalificerad hjälp som fordras för rätt till personlig assistans enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Den sökande tillhör personkretsen i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och får personlig assistans för sina grundläggande behov. Högsta förvaltningsdomstolen har nu prövat frågan om själva transporten till och från hennes fritidsaktiviteter utgör en sådan kvalificerad hjälp som fordras för rätt till personlig assistans enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Domstolen konstaterar att det visserligen finns omständigheter som talar för att den sökande har ett mer kvalificerat hjälpbehov även under själva transporten, bland annat att hon är känslig för förändringar, får vredeutbrott och att hon inte klarar av att följa instruktioner. Däremot konstateras att den som kör bilen under resan inte hjälper henne med något som kan anses vara en kvalificerad insats med hänsyn till just hennes behov. Att föraren i viss mån genom samtal eller närvaro kan påverka den sökande - och att en personlig assistent kan tänkas göra detta bättre än andra - ändrar inte på detta förhållande. Det har inte heller visats att den sökande behöver konkreta hjälpinsatser under själva resan och hon har under gymnasietiden klarat av att åka med färdtjänst.

Därmed finner Högsta förvaltningsdomstolen att det inte har kommit fram att den sökande har ett kvalificerat hjälpbehov under de aktuella resorna. Hennes behov av transport till och från fritidsaktiviteter är inte att definiera som ett sådant annat personligt behov som enligt 9 a § andra stycket lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade grundar rätt till personlig assistans.

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver därmed underinstansernas avgöranden såvitt avser resor till och från fritidsaktiviteter och fastställer i denna del kommunens beslut.

3402-16 Kammarrätten Jönköping – grundläggande hjälpbehov vid bassängträning.

Hjälp med av- och påklädning och dusch vid bassängträning ska beaktas som grundläggande behov vid bedömning av rätten till assistansersättning. Därmed får allmänna ombudet avslag på sitt överklagande. Försäkringskassan beviljade mannen hjälp med av- och påklädning och duschning i samband med bassängträning. Förvaltningsrätten anförde att allmänna ombudet har i sitt överklagande inte åberopat några rättskällor till stöd för uppfattningen att hjälpen inte skulle utgöra grundläggande behov, när hjälpen utförs på grund av en aktivitet som inte i sig anses utgöra ett grundläggande behov.

Ett sådant synsätt på grundläggande behov framgår inte heller av förarbeten eller praxis, anförde rätten. Mannens hjälpbehov vid bassängträning skulle därmed beaktas som grundläggande behov vid bedömning av rätten till assistansersättning.

Ombudet överklagade till kammarrätten som instämmer i förvaltningsrättens bedömning.

1697-16 Kammarrätten i Jönköping - sjukvårdande insats, landstinget ansvar

Allmänna ombudet överklagade även ett mål om hjälp med av- och påklädning i samband med träning. Kammarrätten anför att i den mån träningen hos sjukgymnast görs inom habilitering och rehabilitering som landstinget ansvarar för, är även hjälpbehoven i samband med denna insats att betrakta som en sjukvårdande insats. Det är då landstingets ansvar att möjliggöra sådan vård.

3770-16 Kammarrätten i Stockholm på- och avklädning vid träning

Allmänna ombudet har anfört att hjälpbehov som uppstår i samband med en aktivitet där aktiviteten i sig inte är ett grundläggande behov, inte heller ska anses utgöra grundläggande behov. Det kan enligt Allmänna ombudet inte anses förenligt med syftet med bestämmelserna om assistansersättning att en person vars grundläggande behov ensamma inte uppgår till i genomsnitt 20 timmar per vecka kan kvalificera sig för assistansersättning genom att delta i aktiviteter som inte är att betrakta som grundläggande behov. Kammarrätten konstaterar att det inte har framkommit annat än att den aktuella träningen utgör en aktivitet som i sig inte är att betrakta som ett grundläggande behov. Det framgår dock varken av ordalydelsen i 9 a § LSS eller i 51 kap. 3 § SFB något krav på att hjälpbehov, som sedda för sig utgör grundläggande behov enligt 9 a § LSS, måste uppkomma vid en aktivitet som även den utgör ett grundläggande behov för att hjälpbehoven ska kunna beaktas vid prövningen av rätten till assistansersättning. Kammarrätten anser att det inte heller av förarbetena går att utläsa att det varit lagstiftarens avsikt att uppställa ett sådant krav. Det noteras att det i förarbetena framhålls att syftet med insatserna enligt LSS, däribland personlig assistans, är att skapa förutsättningar för personer med omfattande funktionshinder att så långt det är möjligt leva som andra. Sammantaget anser kammarrätten att det, mot bakgrund av hur lagtext och förarbeten är utformade, inte finns utrymme för att tolka in ett krav på att även den aktivitet vid vilken hjälpbehoven uppstår måste utgöra ett grundläggande behov för att hjälpbehoven ska få beaktas vid prövningen av rätten till assistansersättning. I målet är det fråga om hjälpbehov som uppstår för den klagande i samband med bassängträning en gång per vecka. Det har inte gjorts gällande att det skulle finnas något annat skäl för att inte beakta hans hjälpbehov i samband med bassängträningen än att träningen i sig inte utgör ett grundläggande behov. Med hänsyn till detta och mot bakgrund av det ovan anförda ska de grundläggande behov i form av hjälp med personlig hygien samt på- och avklädning som

bassängsträningen innebär för den klagande beaktas som grundläggande behov vid bedömningen av hans rätt till assistansersättning. Detta innebär att han har rätt till assistansersättning i den omfattning som Försäkringskassan har funnit i det överklagade beslutet.

3208-16 Kammarrätten i Göteborg sondmatning

Kammarrätten anser att FK har dragit felaktiga slutsatser av HFD 2012 ref 41 och har beviljat en pojke assistans för sondmatning, något som FK nekar med hänvisning till att egenvård aldrig kan vara grundläggande behov. Kammarrätten bedömde att sondmatning ska räknas som måltid och ett grundläggande behov, och HFD har nu meddelat prövningstillstånd.

Förvaltningsrätten i Karlstad har i mål nr 1701-17 beviljat assistans för sondmatning via peg med hänvisning till ovanstående mål. FK har inte överklagat.

5218-16 Kammarrätten i Stockholm – berättigad till personlig assistans vid hjälpbehov om tre timmar per vecka (HFD har beviljat PT, mål nr 1057-17)

Även om den 16-årige pojken har behov av hjälp med bland annat hårtvätt och tandborstning endast tre timmar per vecka är behovet sådant att han är berättigad till personlig assistans. Därmed ändras underinstansens dom. Förvaltningsrätten ifrågasätter inte att den nu 16-årige pojken har ett behov av hjälp och stöd på grund av sitt funktionshinder. Av utredningen framgår emellertid att han klarar en stor del av de vardagliga aktiviteterna på egen hand med stöd och tillsyn. Det behov av handgriplig hjälp som pojken bedöms ha med grundläggande behov vid hårtvätt, tandborstning, nagelvård, toalettbesök och med finmotoriska moment vid på- och avklädning är endast av begränsad omfattning. I övrigt bedöms hans behov av hjälp kunna tillgodoses genom verbal guidning och påputtning. Enligt förvaltningsrättens mening är pojkens behov av stöd och hjälp med grundläggande behov således inte av sådan art, omfattning och karaktär som förutsätts för att han ska kunna beviljas personlig assistans.

Kammarrätten anser vid en samlad bedömning av pojkens hjälpbehov med hårtvättning, tandborstning, nagelvård och att torka sig efter toalettbesök, vilket näst intill i sin helhet uppkommer dagligen, är sådant att han redan vid en tidsåtgång om tre timmar per vecka för denna hjälp är berättigad till personlig assistans. Den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till personlig assistans för andra personliga behov om behoven inte tillgodoses på annat sätt. Det saknas därmed anledning för kammarrätten att i detta mål ta ställning till om pojken har ytterligare grundläggande behov för vilka han har rätt till personlig assistans. Det bör ankomma på nämnden att beräkna omfattningen av pojkens totala behov av insatsen. Nu har Högsta förvaltningsdomstolen meddelat prövningstillstånd för frågan om det hjälpbehov som kammarrätten lagt till grund för sitt avgörande, toalettbesök, hårtvättning, tandborstning och nagelvård motsvarande sammanlagt tre timmar per vecka, är av sådan karaktär och omfattning att det ger rätt till personlig assistans.

1065-17 Kammarrätten i Jönköping – Hjälpbehov om 4 timmar och 26 minuter inte tillräckligt för personlig assistans

Även om hjälpbehovet rör de mest integritetskänsliga och privata personliga behoven är det totala behovet om 4 timmar och 26 minuter inte tillräckligt för att bevilja den sökande personlig assistans. Sociala omsorgsnämnden avslag en ung kvinnas ansökan om personlig assistans och menade att hennes vårdbehov på totalt 4 timmar och 26 minuter inte nådde upp till gränsen för att beviljas personlig assistans. Förvaltningsrätten biföll därefter kvinnans överklagande och menade att hennes

grundläggande behov om 4 timmar och 26 minuter per vecka är tillräckliga för att bevilja personlig assistans. Förvaltningsrätten konstaterade att hjälpen behövs dagligen, utspritt under stor del av kvinnans vakna och skollediga tid, och rör de mest integritetskänsliga och privata personliga behoven. Med hänvisning till praxis bedömdes hon därför ha rätt till personlig assistans. Förvaltningsrätten hänvisar till HFD 2009 ref 57 om att det inte finns någon undre gräns och till Kammarrätten i Göteborg mål nr 2138-11 och 2543-09 där rätten gett uttryck för att omkring tre till fem timmars behov av hjälp med de grundläggande behoven i veckan bör ge rätt till personlig assistans. Hänvisar även till Kammarrätten i Stockholm som i mål nr 5218-16 bedömt att det finns rätt till personlig assistans vid ett integritetskänsligt och närmast dagligt personligt hjälpbehov om minst tre timmar per vecka (mål nr 5218-16).

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer Socialnämndens beslut. Kammarrätten anser att karaktären och den tidsmässiga omfattningen av kvinnans hjälpbehov inte är av sådant slag att rätt till personlig assistans enligt LSS föreligger.

2755-16 Kammarrätten i Sundsvall – föräldrar inget tillsynsansvar för vuxen son

Det är inte möjligt att vid bedömningen av behovet av tillsyn för en vuxen person hänvisa till att personen bor hos förälder och att denne ska utöva tillsynen. Mannen ska därför beviljas personlig assistans för tillsyn under den del av hans vakna tid som inte tillgodoses genom redan beviljade timmar och daglig verksamhet. Mannen ansökte om personlig assistans under dygnets alla vakna timmar (totalt 123 timmar/vecka) och anförde att han har samverkande funktionsnedsättningar som medför att han har behov av personlig assistans all vaken tid då han inte är på daglig verksamhet. Han behöver regelbunden praktisk hjälp samt muntligt stöd. Han har tidigare haft en egen lägenhet men i samband med att hans assistansersättning från Försäkringskassan drogs in blev han tvungen att flytta hem till sin mamma eftersom han inte klarar sig på egen hand. Socialnämnden beviljade mannen personlig assistans med 82 timmar per vecka och avlog hans ansökan i övrigt. Som skäl för beslutet angavs bland annat att mannen endast är i behov av passiv tillsyn, det vill säga att det räcker att någon är i samma hus som han, samt att tillsynsbehovet därför tillgodosågs genom de dagliga aktiviteter mannen hade samt att han bodde tillsammans med sin mamma. Men såväl förvaltningsrätten som kammarrätten anser att mannen har rätt till den sökta assistansen. Domstolarna konstaterar att mannen är vuxen och att hans mor därför inte har något legalt tillsynsansvar för honom. Någon möjlighet att vid bedömningen av behovet av tillsyn för en vuxen person hänvisa till att dennes föräldrar ska utöva tillsynen finns därför inte. Mannen ges rätt till personlig assistans för tillsyn under den del av hans vakna tid som inte tillgodoses genom redan beviljade timmar med personlig assistans eller genom andra insatser och daglig verksamhet. Målet visas åter till Socialnämnden för fortsatt handläggning.

539-16 Kammarrätten i Göteborg – hjälpbehov om 4 timmar och 15 minuter inte assistansberättigande för 10-årig flicka

Det är ostridigt att flickan har behov av hjälp beträffande sin personliga hygien samt på- och avklädning. Hennes behov är dagligen återkommande och till vissa delar av personlig och integritetskänslig karaktär. Alla moment flickan är i behov av hjälp med är dock inte av sådan karaktär. Inte heller förutsätter hjälpbehovet någon ingående kunskap om hennes funktionsnedsättning. Hjälpbehovet är vidare av begränsad tidsmässig omfattning. Vid en samlad bedömning finner kammarrätten att flickans hjälpbehov inte är sådant att det berättigar till personlig assistans. Stadsdelsförvaltningens överklagande ska således bifallas och förvaltningsrättens dom upphävas.

5528-16 Kammarrätten i Göteborg – kvinna beviljas assistans för väntetid under förutsättning att hon bor i eget boende

Under förutsättning att flickan bor i eget boende beviljas hon personlig assistans i form av väntetid under hela dygnsvilan. Därmed ändras underinstansernas avgöranden.

Det är ostridigt att flickan har rätt till insatsen personlig assistans enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Hon är sedan tidigare beviljad bostad med särskild service för barn och ungdom och har ansökt om personlig assistans med omfattningen all vaken tid samt väntetid på natten med aktiv tid för toalettbesök. Frågan i målet är om hon behöver personlig assistans under dygnsvilan i form av väntetid.

Kommunen avslog delvis flickans ansökan och beviljade henne personlig assistans med omfattningen 52,11 timmar per ledig vecka samt 35,06 timmar skolveckor. Med anledning av att flickan avser att flytta till ett eget boende beviljades hon personlig assistans under dygnsvilan med totalt 20 minuter per vecka, vilket motsvarar aktiv hjälp i 10 minuter vid två tillfällen.

Förvaltningsrätten ansåg att de inte med tillräcklig tydlighet framgick att flickan har ett behov av väntetid på natten och avslog hennes överklagande. Men kammarrätten ändrar nu underinstansernas beslut och beviljar flickan personlig assistans i form av väntetid under hela dygnsvilan.

Domstolen tydliggör att det med väntetid avses tid då den försäkrade under sin dygnsvila behöver ha en personlig assistent tillgänglig i väntan på att ett hjälpbehov uppstår utan att det är fråga om tillsyn i form av grundläggande eller andra personliga behov. Vid bestämmande av assistansersättning ska en timmes väntetid anses motsvara en fjärdedels assistanstimme. Mot bakgrund av flickans funktionsnedsättning, uppgifter om hennes oförmåga att kalla på hjälp samt uppgifter från personalen på boendet anser kammarrätten att det är visat att flickan under hela sin dygnsvila behöver ha en personlig assistent tillgänglig i väntan på att ett hjälpbehov uppstår.

Under förutsättning att hon bor i eget boende har hon därför rätt till insatsen personlig assistans i form av väntetid under hela dygnsvilan.

2986-16 Kammarrätten i Göteborg – beviljas assistans för kommunikationsbehov

Kammarrätten anser att utredningen visar att den sökande för att kunna kommunicera med utomstående personer behöver hjälp av en person som känner henne väl och har kunskaper om henne och hennes funktionshinder. Behov av hjälp finns såväl när hon ska förmedla sig till utomstående som när hon ska förstå budskap från andra. Hjälpbehovet ska därför anses vara ett grundläggande behov och tidsåtgången för detta ska beaktas vid bedömningen av hennes rätt till assistansersättning.

3664-17 Kammarrätten i Göteborg – föräldrar till förkyld flicka borde ansökt om tillfällig föräldrapenning istället för tillfälligt utökad personlig assistans.

En 13-årig flicka ansökte om tillfällig utökad personlig assistans enligt 9 § 2 LSS i en omfattning av 57 timmar under några dagar. Programnämnden i kommunen avslog ansökan och anförde som skäl för beslutet att flickans vårdnadshavare bedöms ha ett föräldraansvar att tillgodose hennes behov när hon är sjuk. Flickan uppgav att hon har ansökt om den tillfälliga utökningen på grund att hon varit sjuk och inte kunnat vistas varken i skolan eller på korttidshem. Till följd av hennes stora vårdbehov kan hon inte lämnas ensam och hade därför sina assistenter hemma under hela sjukdomsperioden. Det är inte rimligt att hänvisa till föräldraansvaret när ett barn är 12 år gammalt, jämnåriga barn utan funktionshinder kan själva vara hemma från skola vid sjukdom utan tillsyn från förälder.

Kammarrätten konstaterar att utredningen visar att flickans behov grundade sig i att hon var förkyld och hade hög feber. Till följd av febern var hon okontaktbar och kunde inte vara i skolan eller på korttidsboende. Vid ett sådant sjukdomstillstånd bedömer kammarrätten att även ett barn utan funktionsnedsättning i motsvarande ålder är i behov av en förälder för att få sina behov av vård och omsorg tillgodosedda.

Då det inte är visat att sjukdomstillståndet har något samband med flickans funktionsnedsättning har hennes behov faktiskt tillgodosetts genom hennes föräldrars ansvar enligt föräldrabalken. Den omständigheten att föräldrarna har valt att inte ansöka om tillfällig föräldrapenning förändrar inte denna bedömning.

2131-17 Kammarrätten i Göteborg – rätt till ersättning för merkostnader för lagstadgad semesterersättning som uppstått för den ordinarie assistenten när vikarie anlitats

Kammarrätten anför att assistansersättningen inte är avsedd att täcka merkostnader i form av lagstadgad semesterersättning som utbetalas i samband med ordinarie assistents sjukdom då vikarie har anlitats. De merkostnader som mannen har haft på grund av assistents sjukdom kan därför inte ersättas med schablonbeloppet. Han har därför rätt till ersättning för de merkostnader för lagstadgad semesterersättning som uppstått för assistenten när vikarie anlitats, jfr kammarrättsdom 1037-09.

6304-16 Kammarrätten i Göteborg – 13-årig pojke beviljas personlig assistans för tillsyn under all vaken tid utan begränsning av föräldraansvar eller normalt umgänge inom familjen

Beviljandet gäller till den del behovet inte tillgodoses genom andra insatser som redan beviljad assistans och under tid i skolan. Nämnden avslog den 13-årige pojkens ansökan om ytterligare personlig assistans för tillsyn med motiveringen att behovet täcks av beviljade assistanstimmar. Nämnden hade beviljat assistans för tillsyn som ett annat personligt behov med en timme per dag under skolveckor och två timmar per dag under skolfria veckor. Dessutom hade nämnden beviljat fem timmar per vecka för ledsagning till fritidsaktiviteter eftersom pojken är i behov av tillsyn och stöd under utomhusvistelser. Förvaltningsrätten biföll överklagandet delvis och beviljade assistans för hjälp med kommunikation. Av uppgifter från läkare och lärare framgår att pojken inte förstår faror och saknar tidsuppfattning samt får utbrott, slänger saker och slår sig. Han kan sysselsätta sig med ipad och lyssna på musik men lämnas inte ensam någon längre tid. Kammarrätten anser att pojken har rätt till personlig assistans för tillsyn under all vaken tid utan begränsning av föräldraansvar eller normalt umgänge inom familjen. Detta gäller till den del behovet inte tillgodoses genom andra samhällsinsatser, till exempel redan beviljad personlig assistans samt under tid i skolan.

Avlösarservice

1041-17 Kammarrätten i Göteborg – sömnstörning hos treåring överstiger normalvariation för barn utan funktionsnedsättning.

Vid tidpunkten för nämndens beslut var barnet tre år. Föräldraansvaret för ett barn utan funktionsnedsättning motsvarande ålder är visserligen mycket stort även vad gäller insatser nattetid. Det framgår dock att han på grund av sin funktionsnedsättning har sömnstörningar som bl.a. innebär långa vakenperioder varje natt, ofta flera timmar. Detta har pågått under flera års tid. En sådan sömnstörning kan inte anses ligga inom normalvariationen för barn utan funktionshinder och omfattas därmed inte i sin helhet av föräldraansvaret för ett barn i klagandens ålder. Kammarrätten instämmer i

förvaltningsrättens bedömning att barnet har behov av avlösarservice två nätter per vecka för att uppnå goda levnadsvillkor.

1981-16 Kammarrätten i Jönköping – mannens särskilda nattbehov bedöms inte på bero på hans funktionsnedsättning

I motsats till förvaltningsrätten bedöms det särskilda hjälpbehov som mannen har nattetid inte bero på hans funktionsnedsättning. Han har därför inte rätt till insatsen avlösarservice. Mannen tillhör personkretsen enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och har varit beviljad insatsen avlösarservice i hemmet med fem nätter i veckan. Efter att mannen ansökt om fortsatt avlösarservice beslutade Socialnämnden att avslå hans ansökan med motiveringen att behovet av hjälp nattetid bedömdes bero på oro för diabetes och inte på hans funktionsnedsättning. Förvaltningsrätten biföll dock överklagan och beslutade att mannen hade rätt till avlösarservice fem nätter per vecka för en tid om ett år från beslutet. Domstolen ansåg att mannens oro grundades i hans autism. Det särskilda hjälpbehov han har nattetid för att kunna sova ansågs därför ha sin grund i hans funktionsnedsättning. Men kammarrätten konstaterar att mannen är vuxen och bor i eget boende samt har ett arbete. Förutom den i målet aktuella nattsituationen har det inte framkommit att det behövs omfattande vårdinsatser från anhöriga. Insatsen avlösarservice är enligt kammarrättens mening inte avsedd för det behov som är aktuellt i målet. Mannen har därför inte rätt till insatsen avlösarservice. Hans behov av att känna sig trygg under nattsömnen får, enligt kammarrätten, därför tillgodoses på annat sätt.

Korttidsvistelse

4967-16 HFD har beviljat PT i mål om korttidsvistelse för att bereda anhörig, som personen med funktionsnedsättning är bosatt tillsammans med och som arbetar som dennes personliga assistent, avlösning i omvårdnadsarbetet.

Kammarrätten uppgav att vad gäller mannens anhörigas behov av avlösning och avlastning ges avlastning under den dagliga verksamhet som beviljats honom. Den omständigheten att de anhöriga valt att själva utföra den personliga assistansen bör minska rätten till korttidsvistelse för behov av avlösning av anhörig. Av utredningen framgår emellertid att det i familjen även finns minderåriga barn. Med hänsyn till dessa samt mannens omfattande funktionsnedsättning och de krav på anpassningar som dessa medför kan de anhörigas behov av avlastning inte anses vara tillgodosedda fullt ut genom övriga beviljade insatser. Mannen fick därför rätt till korttidsvistelse utanför hemmet. Högsta förvaltningsdomstolen har meddelat PT.

Kontaktperson

6131-16 Kammarrätten i Göteborg – person boende i gruppboende beviljas kontaktperson

Kammarrätten beviljar klaganden kontaktperson för att bryta social isolering och boendets aktiviteter, dagverksamheten och personalkontakterna tillgodoser inte behovet.